

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN

A Győri Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Győrött, 2009. június 25. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

v é g z é s t :

A jövedéki orgazdaság büntette miatt I.r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Veszprém Megyei Bíróság 2007. január 16. napján kihirdetett 5.B.907/2005/46. számú ítéletét **hatályon kívül helyezi és az első fokú bíróságot új eljárásra utasítja.**

A másodfokú eljárásban III.r. vádlott vonatkozásában 3.600 (háromezer-hatszáz) Ft bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s :

A Veszprém Megyei Bíróság 2007. január 16. napján kelt 5.B.907/2005/46. számú ítéletével I.r., II.r. és III.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 1-1 rb különösen nagy értékű jövedéki termékre, folytatólagosan, üzletszerűen elkövetett orgazdaság büntetében. Ezért I.r. vádlottat 5 év börtönbüntetésre és 3 év közügyektől eltiltásra, II.r. vádlottat 2 év börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra, III.r. vádlottat 3 év börtönbüntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. A kiszabott börtönbüntetésbe beszámította a I.r. és II.r. vádlott által előzetes fogvatartásban töltött időt. Rendelkezett az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

Az ítélet ellen az ügyész a vádlottak terhére, cselekményük bünszervezetben való elkövetésének megállapítása, valamint I. r. vádlott büntetésének súlyosítása érdekében, I. r. vádlott és védője elsősorban felmentésért, másodsorban enyhítésért, II. r. és III.r. vádlott és védőjük a tényállás téves megállapítása miatt és felmentés végett jelentettek be fellebbezést. A főügyészség fellebbezésének írásbeli indokolásában az első fokú bíróság által megállapított tényállásból kiindulva rámutatott azokra a tényekre, amelyek egy igen összehangolt, magasan szervezett tevékenységre engednek következtetni. Álláspontja szerint ekként a megyei bíróság tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a bünszervezetben való elkövetés egyik vádlott vonatkozásában sem állapítható meg, adós maradt azokkal az

indokokkal is, amelyekből ez utóbbi következtetését levonta. Az erre vonatkozó indokolás azon túl, hogy hiányos, logikai ellentmondást is hordoz. A bíróság ugyanis elsőként arra az álláspontra helyezkedett, hogy a bűnszervezet ismérveinek meglétét az eljárás során nem lehetett minden kétséget kizáróan bizonyítani, majd II. r. vádlott vonatkozásában azt állapította meg, hogy tudata nem fogta át, miszerint az általa is tudott cigarettaszállítások mögött egy bűnszervezet áll. Az I. r. vádlott büntetésének súlyosítására irányuló fellebbezését I.r. vádlott kezdeményező, vezető szerepéből adódó nagyobb felelősséggel indokolta, mely álláspontja szerint az első fokú ítéletben nem nyert értékelést, a vádlottak büntetései ezáltal belső aránytalanságot tükröznek.

A fellebbviteli főügyészség az ügyészi fellebbezést módosított formában tartotta fenn. Álláspontja szerint ugyanis az első fokú bíróság III.r. vádlott vonatkozásában abszolút eljárási hibát vétett, amely a Be.373.§ /1/ bekezdés II/d. pontja alapján az ítélet eljárási okból történő hatályon kívül helyezését indokolja. Emellett az ítélet megalapozatlanságára is hivatkozott, amely részben ugyancsak eljárási szabálysértésből ered. Ez utóbbit a bíróság azzal követte el, hogy olyan tanúk nyomozati vallomását olvasta fel a tárgyaláson, aki esetében a Be. 296.§ /1/ bekezdés a/ pontjában írt feltételek nem álltak fenn. Ezen túlmenően álláspontja szerint a megyei bíróság a vádlottak, illetve a tanúk vallomásában észlelhető ellentéteket nem kísérelte meg feloldani. Adatok álltak rendelkezésre az első fokú bíróságnak atekintében is, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróság előtt jelen üggyel összefüggésbe hozható cselekmények miatt más személyek ellen is eljárás folyik. Ezeket az érintett személyeket is ki kellett volna hallgatni a teljes körű bizonyítás érdekében. Ugyancsak ez utóbbi célt szolgálta volna, ha a jogsegély keretében megküldött felvételt, amelyen a detmoldi garázs látható, valamennyi gépkocsivezetőnek bemutatja tisztázva ezáltal azt a körülményt, hogy a szállítások minden esetben e helyre történtek-e. A jogsegély keretében beszerzett iratokból a megyei bíróság csupán a 87. eseteleírást ismertette, holott a többiből, illetve a szintén bizonyítás anyagává nem tett telefonlehallgatási anyagból további bizonyíték meglétére is következtetni lehet. A jogsegély anyagából az is kitűnik, hogy többek közt I.r. vádlott ellen is eljárást indítottak cigaretta csempészet miatt a Bielefeldi Államügyészségen. Ennek az eljárásnak az eredménye nem ismert. Ezek azok a hiányosságok, amelyek az első fokú ítélet felderítetlenségéhez vezettek, s mely miatt a tényállás olya mértékben megalapozatlan, amely csak az ítélet Be. 376.§ /1/ bekezdése szerinti hatályon kívül helyezését követően, a megismételt eljárásban küszöbölhető ki.

A másodfokú nyilvános ülésen a fellebbviteli főügyészség képviselője az átiratban foglaltakat fenntartotta, melyhez csatlakoztak - fellebbezésük fenntartása mellett - a védők is. I. r. vádlott védője I. r. vonatkozásában szintén a jogsegély kérelem alapján beszerzett információra hivatkozott. Álláspontja szerint tisztázni kellett volna az első fokú bíróságnak, hogy milyen eredménnyel zárult a Bielefeldi Államügyészség kezdeményezte eljárás I.r. vádlottal szemben, hiszen ez a körülmény akár az eljárás felfüggesztéséhez, majd res iudicata folytán az eljárás megszüntetéséhez is vezethet védenccé vonatkozásában. A védő ezen túlmenően maga is kifogásolta a tanúkihallgatások felületességét, majd a megalapozatlanságon túl az indokolási kötelezettség olyan mérvű megsértésére is

hivatkozott, amely álláspontja szerint ugyancsak az első fokú ítélet hatályon kívül helyezését kell, hogy maga után vonja.

II. r. vádlott védője az ítélet megalapozatlanságát az iratellenességben és tényről tényre helytelen következtetésben látta, amely megalapozatlansági okok álláspontja szerint a másodfokú eljárásban kiküszöbölhetők, s ezzel a vádlott felmentését eredményezhetik. Álláspontja szerint iratellenes az ítélet a 20. oldal utolsó és a 21. oldal első bekezdésében annyiban, hogy I.r. vádlott soha nem tett olyan vallomást, amelyben elismerte volna, miszerint a sofőrt tájékoztatta a fedőáruba rejtett cigarettáról. A helytelen ténybeli következtetést a védő abban látta, hogy míg az adott érvelés mellett - **tanú 3** és **tanú 44** is észlelték, hogy a visszaszállítás során könnyebb a gépjármű - vonatkozásukban fel sem merült a felelősség kérdése.

III. r. vádlott védője a fellebbviteli főügyészség indítványának megfelelően védence vonatkozásában az abszolút eljárási hibára hivatkozva kérte a megyei bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését.

A másodfokú nyilvános ülésen jelen lévő II. r. vádlott nem kívánt felszólalni, míg III. r. vádlott korábbi védekezését ismételte meg, miszerint nem tudott a cigaretta szállításáról.

A fellebbezésekre tekintettel az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be. 348.§ / 1/ bekezdése alapján felülbírált.

Ennek során megállapította, hogy az első fokú bíróság III. r. vádlott vonatkozásában eljárása során abszolút hatályon kívül helyezést eredményező eljárási hibát vétett, így esetében az ítélet érdemi felülbírálatra alkalmatlan. Az eljárás tárgyát egy olyan tíz alkalomból álló cselekménysor alkotta, amelyben III. r. vádlott mindvégig érintve volt. Az adott cselekmények, az előzményeket is illetően egymással és a vádlott-társakkal, főképp I. r. vádlottat tekintve összefüggtek.

A Be. 240.§ /3/ bekezdése szerint a tárgyaláson a vádlott jelenléte kötelező. A Be. 281.§-a szabályozza azokat az eseteket, amelyek ez alól a főszabály alól kivételt tesznek. Nevezetesen, ha a vádlott szabályszerű idézés ellenére nem jelenik meg a tárgyaláson és elővezetésére nincs mód, vagy az nem vezetett eredményre, ha a vádlott kényszergyógykezelésének elrendelése az eljárás tárgya, illetve, ha több vádlottat érintő eljárás során a tárgyalásnak az a része zajlik, amely az adott vádlottat nem érinti.

Jelen esetben, mint ahogy a fellebbviteli főügyészség is hivatkozott rá, a megyei bíróság az ügyben több tárgyalási napot tartott. A 2006. augusztus 28. napján megkezdett tárgyaláson III.r. vádlott nem jelent meg, telefonon bejelentette, hogy kórházi kezelés alatt áll. E tárgyalási napon a megyei bíróság kihallgatta I.r., II.r. és IV.r. vádlottat. A 2006. szeptember 11-12. és 15. napján folytatott tárgyalás kezdetén III.r. vádlott megjelent, kihallgatásával folytatta a bizonyítást a bíróság, majd sor került **tanú 34, tanú 26, tanú 35, tanú 21, tanú 10, tanú 43, tanú 27, tanú 44 és tanú 15** kihallgatására. A szeptember 12-i tárgyalási napon III.r. vádlott jelenlétében további tanúkat, így , **tanú 28-at, tanú 25-öt, tanú 24-et,**

tanú 29-et, tanú 11-et és tanú 22-t hallgatta ki a bíróság, amikor is III.r. vádlott vesekezelésre hivatkozva a tárgyalásról eltávozott, a bíróság az „ügyét elkülönítette” és a tárgyalást távollétében folytatta több tanút is kihallgatva. A 2007. január 9. napján folytatott tárgyaláson III.r. vádlott nem vett részt ugyancsak betegségére hivatkozva, emiatt mulasztotta el a január 12-én tartott tárgyalást is, ahol a megyei bíróság a bizonyítást tovább folytatta és iratokat ismertetett. III.r. vádlott ezt követően a január 15-én megtartott tárgyaláson jelent meg, ahol a perbeszédék hangzottak el.

III.r. vádlott tárgyalásról való távolmaradása egyik esetben sem adott lehetőséget a Be. 281.§ /4/ bekezdésében írt eljárásra, hiszen idézése szabályszerűen megtörtént, távolmaradását betegségével indokolta, amelyet a megyei bíróság elfogadott. A tárgyalásról elbocsátotta, illetve nem adta jelét annak, hogy a kimentést nem látja alaposnak. A III. r. vádlott ekként a tárgyalás jelentősebb részén nem volt jelen, az őt is érintő bizonyítás ez alatt is folyt. Mindez az eljárási szabálytalanság az ügy „lekülönítésével, majd visszaegyesítésével” a kettő közti eljárás megismétlése nélkül nem küszöbölhető ki. A tényállásból megállapíthatóan a vádlottak magatartása olyan mértékben összefügg egymással, hogy annak - a személyi körülményeik kivételével - nincs olyan mozzanata, amelynek a tárgyaláson való rögzítésére a III.r. vádlott távollétében sor kerülhetett volna.

A megyei bíróságnak a kitűzött tárgyalási napon észlelnie kellett volna, hogy a tárgyalás megtartásának a fent írtak miatt akadálya van. Erre tekintettel akkor járt volna el helyesen, ha a Be. 282.§ (4) bekezdése alapján a tárgyalás elhalasztásáról határoz. A Be. 281.§ (4) bekezdésének II. fordulata pergazdaságossági szempontokra tekintettel megengedi ugyan a tárgyalás lefolytatását azokra a vádlottakra nézve, akiket a jelen nem lévő vádlott-társ cselekménye nem érint, ilyenkor azonban mindig figyelemmel kell lenni a vád tárgyát képező cselekmények személyi és tárgyi összefüggéseire (a Legfelsőbb Bíróság Büntető Kollégiumának BKv. 75. számú véleménye). Jelen esetben az I-III. r. vádlottak cselekményeinek szoros összefüggésére tekintettel azon tárgyalási napok megismétlésével lehetett volna csak szabályszerűen folytatni a tárgyalást, amelyen III.r. vádlott nem vett részt. A hatályos törvényi szabályozás értelmében a vád elbírálása egységes, folytonos tárgyalás keretében történik, a Be. 287.§-a által szabályozott rend szerint. A konkrét ügyben a tárgyalás folytonossága nem szakadt meg, így az adott jogsértés a tárgyalás teljes egészére kihatással volt.

Mindezek alapján az ítélet tábla III. r. vádlott vonatkozásában az első fokú ítéletet a Be.373.§ /1/ bekezdés II/d. pontja alapján hatályon kívül helyezte és az első fokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

Más okból, de ezt kellett tegye a másik két vádlott esetében is. E körben szintén osztotta az ítélet tábla a fellebbviteli főügyészség indítványában foglaltakat. Az ítélet e vonatkozásban megalapozatlan, mert felderítetlen / Be. 351.§ /2/ bekezdés a/ pont/, s a megyei bíróság indokolási kötelezettségét sem teljesítette teljes körűen. Azok a bizonyításbéli hiányosságok, hibák, amelyekre a fellebbviteli főügyészség hivatkozott, valóban tetten érhetők. A rendelkezésre álló tanúvallomások és egyéb okirati bizonyítékok tárgyaláson való feltárása csak részben történt meg. **tanú 23, tanú 39 és tanú 30** vallomását a bizonyítékok köréből ki

kell rekeszteni, hiszen nyomozati vallomásuk tárgyaláson történő ismertetésére a Be. 296.§ /1/ bekezdés a/ pontjában írt feltételek hiányában került sor. A megjelent tanúk kihallgatása is kissé felületes módon történt a tárgyalás alkalmával, hiszen az első fokú bíróság a nyomozati, illetve a tárgyaláson tett vallomások közti ellentmondásokat nem észlelte, nem került ismertetésre a korábbi vallomás, így lehetőség sem nyílt az eltérések tisztázására. A tényállás teljes körű megállapításához szolgálhatott volna adatokkal a jogsegélykérelem keretében beszerzett iratanyag részletesebb feltárása, a cselekménnyel összefüggésbe hozható egyéb eljárások adatainak beszerzése. Az is kitűnik a tényállásból, hogy az ugyanazon cselekménnyel vádolt I. r. és III. r. vádlott esetében az elkövetési érték nincs összhangban, emellett egyikőjük esetében sem felel meg a megyei bíróság által is elfogadott nyomozóhatósági számításnak sem. Erre nézve az első fokú bíróság magyarázatot nem adott, ahogy adós maradt azoknak a körülményeknek az értékelésével is a bünszervezet kapcsán, amelyek a bizonyítási anyagból egyértelműen megállapíthatók. Ezek azok a hiányosságok, amelyek kiküszöbölése nélkül a vádról megalapozottan dönteni nem lehet. A megalapozatlanság a másodfokú eljárásban nem volt orvosolható, ezért az ítélet tábla I.r. és II. r. vádlottak vonatkozásában a Be.376.§ /1/ bekezdése és a 375.§ /1/ bekezdése alapján az első fokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az első fokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

Az eljárást tárgyalási szaktól kell megismételni a fentebb írt eljárási szabályok betartásával. A bizonyítást a lehetőségekhez képest a legteljesebb körben és megfelelő alapossággal kell lefolytatni. Ekkor lesz a megyei bíróság abban a helyzetben, hogy a vádról minden szempontból megalapozottan döntést tudjon hozni. Az iratokból úgy tűnik, hogy a Be. 155.§-a szerinti határozat meghozatalához sem áll minden adat rendelkezésre. A megismételt eljárásban ekként tisztázásra vár a lefoglalt és bűnjelként jelenleg is kezelt tárgyak körének megállapítása, majd az azok sorsáról való rendelkezés is.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költség megállapítására vonatkozó rendelkezés a Be.381.§ /1/ bekezdésén alapszik.

G y ő r , 2009. június 25. napján

Dr.Nagy Zoltán sk. .Takácsné dr.Helyes Klára sk. .Csák Csilla sk.

a tanács elnöke

a tanács tagja, előadó

a tanács tagja

A kiadmány hiteléül:

Kiadó: